

NOTAT

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Dyresundhed
J.nr. 2024-14-169-04731
Ref. EMILP/TEJE
Dato: 09-09-2024

Orientering til Miljø- og Fødevareudvalget om status for bluetongue virus

Udbrud af bluetonguevirus i Danmark

Der blev den 9. august 2024 konstateret udbrud af bluetongue virus-serotype-3 (BTV-3) i Danmark. Det er det første udbrud i 15 år. Bluetongue virus rammer drøvtyggere som kvæg, får, geder m.v. og kan føre til væskeansamlinger i hovedet, sår i munden, halthed, aborter og høj dødelighed. Sygdommen smitter via små blodsugende mitter, når de bider dyrene for at suge blod. Sygdommen smitter ikke mennesker.

Ud over de dyrevelfærdsmæssige konsekvenser, kan sygdommen også få erhvervsøkonomisk betydning. Det skyldes, at Danmarks status som fri for BTV er suspenderet. Derved begrænses dansk eksport af hovedsageligt levende kvæg og avlsmateriale til en lang række lande uden for EU. Fødevarestyrelsen arbejder sammen med erhvervet om håndteringen af dette. Danmark skal kunne dokumentere, at sygdommen ikke længere er aktiv i landet, før suspenderingen kan ophæves.

Der er ikke en pligt til aktivt at bekæmpe sygdommen. Hvorvidt sygdommen ønskes bekæmpet, er således et anliggende for erhvervet. Fødevarestyrelsen bidrager med at facilitere de forskellige muligheder i lovgivningen. Det omfatter f.eks. at give mulighed for at vaccinere eller at opstille fælles retningslinjer for en evt. bekæmpelse. Gennemførelsen af aktiviteterne og udgifterne til dem er for så vidt staten uvedkommende, ligesom initiativpligten primært ligger hos erhvervet.

Status for bluetongue-smittens udbredelse i Danmark

Der er per 9. september 2024, kl. 09.00 fundet 130 besætninger, der er smittet med BTV-3.

Oplysningerne om antallet af smittede besætninger, antal besætninger, der er under mistanke for at være smittede, samt deres beliggenhed offentliggøres dagligt efter kl. 13.00 på hverdage på den dedikerede side til bluetongue på Fødevarestyrelsens hjemmeside, som kan ses via dette link: www.fvst.dk/bluetongue.

Status for vaccination

Ifølge Statens Serum Institut er der per 3. september 2024 kl. 10.00 modtaget recepter svarende til 87.000 vaccinedoser.

Ifølge Statens Serum Institut og producenten af vaccinen – Boehringer Ingelheim – er der vacciner til rådighed til dækning af behovet i Danmark. Der er således ikke behov for at prioritere vaccinerne til bestemte dyregrupper på grund af begrænsning i antal vaccinedoser. Det giver dog stadig mening at prioritere at bestille vacciner til får først, da får rammes hårdest af sygdommen, og derfor bør vaccineres hurtigst.

Det har først været muligt at tillade vaccination, da et udbrud blev konstateret i Danmark. Det skyldes, at der ikke findes en vaccine mod BTV-3, der har opnået en markedsføringstilladelse fra det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA). At der alligevel kan vaccineres nu, skyldes at EU-lovgivningen muliggør, at en endnu ikke godkendt vaccine kan tillades i begrænsede situationer, hvor den aktuelle sygdom er konstateret i landet.

Status for informationsindsatsen til besætningsejere og dyrlæger

Som supplement til Fødevarestyrelsens løbende informationsindsats og tætte dialog med erhvervet om BTV i 2024 har Fødevarestyrelsen udarbejdet breve til besætningsejere og dyrlæger om BTV-3 med information om sygdommen, muligheder for forebyggelse, herunder vaccination og håndtering ved udbrud. Brevene til ca. 19.000 besætningsejere og ca. 500 dyrlæger er udsendt den 26. august 2024.

Fødevarestyrelsens hjemmeside opdateres løbende med relevante informationer for hhv. besætningsejere og dyrlæger.

Beredskab og håndtering

De danske veterinære beredskabsplaner mod smitsomme husdyrsygdomme består af henholdsvis en generel beredskabsplan og en række sygdomsspecifikke manualer. De danske beredskabsplaner mod husdyrsygdomme udarbejdes og tilpasses løbende. For så vidt angår BTV har Fødevarestyrelsen siden sensommeren 2023 fulgt udviklingen i andre europæiske lande, og har forberedt procedurer for håndtering af besætninger med mistanke eller smitte med bluetongue.

Fødevarestyrelsen overvejer løbende, hvilke foranstaltninger, der er de rette i den aktuelle situation baseret på udbredelsen af smitten i Danmark, og har løbende dialog med erhvervet. Indsatsen forventes at være længerevarende – forventeligt få år.

Der er ikke risiko for mennesker ved at spise kød eller drikke mælk fra BTV-smittede besætninger. Sygdommen smitter ikke mennesker. Syge dyr i en smittet besætning kræves ikke fjernet fra besætningen, men passes og isoleres evt. - afhængigt af besætningens normale håndtering af syge dyr.

Mælk fra en smittet besætning kan leveres til mejeriet som normalt. Mælk varmebehandles ved pasteurisering. Det dræber evt. tilstedeværende virus i mælken. Det er ikke tilladt at slagte dyr, der viser symptomer på sygdom. Raske dyr fra en BTV-smittet besætning må gerne sendes til slagtning på et dansk slagteri. Fødevarestyrelsen foretager kontrol af alle dyr i forbindelse med slagtning, og dyr der viser tegn på sygdom slagtes ikke til konsum.